

IL-BELT

VICTORIA

RIVISTA MAHRUĠA MILL-PARROĊÇA TA' SAN ĠORGĠ — GHAWDEX

Marzu · April 1986

Nru 29

IL-KAN. DUN SALV BORG - ARCIPRIET ĠDID

BI PJACİR KBIR ilqajna l-aħbar li waslitlha nhar l-Erbgha 26 ta' Frar 1986 li l-W.R. Kan. Dun Salv Borg inhatar l-Arcipriet ġdid tal-Knisja Bażilika ta' San Ġorġ. Il-hatra tiegħu saret minn Mons. Isqof Nikol Cauchi wara li l-E.T. kien laq' r-riżenja ta' Mons. Arcipriet Emanuel Mercieca, li iddimetta postu minhabba li lahaq l-eta ta' 75 sena.

Il-komunità parrokkjali kollha ferhet b'din l-aħbar li xterdet bhal lehha ta' berqa m'Għawdex kollu. Il-Board Editorjali ta' IL-BELT VICTORIA jinghaqad mall-Kapitlu, Kleru u l-parruċċani kollha sabiex isellem lil-Kan. Dun Salv Borg (wiehed mill-kollaboraturi tagħna) u jawgurulu bosta snin ta' hidma fejjeda b'risq il-parroċċa. Ahna certi li taht it-tmexxija tiegħu, il-parroċċa tagħna tkompli miexja l-quddiem filwaqt li tkun ta' l-ikbar servizz mhux biss għal uliedha iżda wkoll għall-Għawdxin kollha. Sadattant irridu wkoll nagħtu t-tislima tagħna lil Mons. Emanuel Mercieca li għal dawn l-aħhar 10 snin hadem fostna bla serhan. Lilu, f'isimha lkoll, niżżuhajr waqt li naccertawh li nibqghu dejjem rikonoxxenti lejh. Dun Salv, kif inhu magħruf aħjar minn kulhadd, huwa

saċerdot mill-aktar habrieki, għaref, dedikat u twajeb li għandna fost il-kleru tagħna. Imwieded fit-30 ta' Lulju 1944, Dun Salv kiseb l-edukazzjoni tiegħu fil-Liceo u aktar tard fis-Seminarju t'Għawdex. Kien l-ewwel saċerdot li ġie ordnat minn idejn Mons. Isqof Nikol Cauchi fil-11 ta' Mejju 1968. Dritt wara l-ordinazzjoni saċerdotali tiegħu, għadda sen'ohra jistudja fl-Università Pontifiċja tal-Lateran, b'kors dwar it-Teoloġija Pastorali. Lura t'Għawdex fl-1969, dahal fil-Kurja Veskovili fejn okkupa diversi karigi, fosthom dik ta' Kap tat-Taqsimata tal-Finanzi. Għal xi żmien huwa serva wkoll bhala Segretarju tal-Kummissjoni tal-Mezzi tal-Komunikazzjoni Soċjali. Attwalment Sun Salv huwa wkoll l-Asst. Ekklesjastiku taċ-Ċirkoli tal-Irgjeli u Nisa tal-Azzjoni Kattolika u wiehed mis-Sodales tal-Moviment Pro Sanctitate. Dan l-aħhar huwa kien ġie mahtur Segretarju Amministrattiv 'ad interim' fil-Kurja. Lil-Arcipriet il-ġdid żaġhżuġ tagħna, filwaqt li nwegħduh il-kollaborazzjoni ta' kull wiehed u wahda minna, nawgurawlu "AD MULTOS ANNOS".

MID-DJARJU TAL-PARROĊĊA

Jannar - Frar

5 ta' Jannar

Fil-okkażjoni tas-Solennità tal-Epifanija tal-Mulej, filghodu saret konċelebrazzjoni solenni minn Mons. Arċipriet flimkien mal-Kapitlu u kleru. Wara nofs in-nhar it-tfal ta' Centru Parrokkjali ġew mehuda għall-harġa fil-kampanja.

9 ta' Jannar

Inżammu laqgħat mill-kumitat tal-"Ladies Society" u mill-Board Editorjali ta' "Il-Belt Victoria".

12 ta' Jannar

Filghodu saret konċelebrazzjoni solenni fil-okkażjoni tas-Solennità tal-Magħmudija tal-Mulej. Illum fil-Bażilika nżammet il-festa ta' Ġesù u Marija. Filghaxija quddiesha bl-omelija minn Mons. Arċipriet.

13 ta' Jannar

Il-quddiesha tat-tfal mit-Tnejn sal-Ġimgħa bdiet issir fis-7.30 a.m.

18 ta' Jannar

Bdied l-Ottava għall-Għaqda tal-Insara. Sar talb speċjali qabel iċ-Ċelebrazzjoni Ewkaristika.

21 ta' Jannar

Il-"Ladies Society" organiżżaw 'coffee Morning' fil-bajja ta' Marsalforn.

22 ta' Jannar - Iltaqa' l-Kunsill Parrokkjali

24 ta' Jannar

Ġie organiżżat Forum għall-koppji żgħażaġh li kien immexxi minn Fr. George Borg, Mr. George Cassar u Mrs Grace Cassar. Illum iltaqa' wkoll il-Kumitat tal-purċissjoni tal-Ġimgħa l-Kbira.

29 ta' Jannar

Inżammiet laqgħa oħra tal-Kumitat tal-purċissjoni tal-Ġimgħa l-Kbira.

2 ta' Frar

Filghodu saret konċelebrazzjoni solenni bit-tberik tax-xema' fil-okkażjoni tal-Festa tal-Prezentazzjoni tal-Mulej.

6 ta' Frar

L-ewwel jum tat-tridu tal-festa tal-Madonna ta' Lourdes. Filghaxija qaddes u ippriedka l-W.R.Kan. Dun Nikol Vella Apap.

9 ta' Frar

Jum il-festa tal-Madonna ta' Lourdes fil-Bażilika. Filghodu saret konċelebrazzjoni minn Mons. Arċipriet Kapitlu u Kleru li fiha Mons. Arċipriet għamel il-priedka tal-okkażjoni.

10 ta' Frar

Filghaxija saret konċelebrazzjoni solenni fil-okkażjoni tas-Solennità tan-Nawfraġju tal-Appostlu Missierna San Pawl.

11 ta' Frar

Jum espożizzjoni solenni fil-okkażjoni tal-ewwel dehra tal-Madonna ta' Lourdes. Filghaxija konċelebrazzjoni solenni. Inżammiet laqgħa oħra tal-Board Editorjali tar-rivista "Il-Belt Victoria".

12 ta' Frar

Bidu tar-Randan Imqaddes. Filghaxija saret il-funzjoni tar-rmied.

15 ta' Frar

Fil-Bażilika nżamm lejli adorazzjoni li beda b'quddiesha fit-8.00 p.m. u spicċa b'quddiesha oħra f'nofs il-lejl.

16 ta' Frar

L-Ewwel Hadd tar-Randan. Filghaxija saret il-quddiesha bl-omelija mill-kwareżimalista Rev. George Mercieca STL.

22 ta' Frar

Fil-okkażjoni tal-Festa tal-Kattedra ta' San Pietru, filghodu Mons. Arċipriet mexxa konċelebrazzjoni solenni flimkien mal-Kapitlu u Kleru.

24 ta' Frar

Bdew l-Eżerċizzji Spiritwali għall-miżżewġin. Il-predikatur kien Patri Raniero Zammit O.F.M.Cap.

Uljed Ġodda fil-Parroċċa

18. 1. 86

MATTHEW - RAY iben Angelo Muscat u Annette neè Caruana

25. 1. 86

PHILIP iben Joseph Vella u Josephine neè Pisani

26. 1. 86

CHRISTINE bint Robert Mallia u Josephine neè Galea

1. 2. 86

JOEYANN bint Emanuel Agius u Maria Rosaria neè Sacco

8. 2. 86

JOANNE bint Victor Mercieca u Doreen neè Scerri.

Inghaqdu fiż-Żwieġ Nisrani

1. 2. 86

John Gatt u Mary Grace Mizzi

Dahlu Qabilna fl-Eternità

9. 1. 86

Carmela Bugeja

16. 1. 86

Gorg Grech

25. 1. 86

Anton Pace.

Gawdi mill-Offerti Speċjali li se jingħataw fuq diversi oġġetti tad-Dar

fil-IDEAL HOME EXHIBITION GOZO '86

IL-ĠIMGĦA, IS-SIBT u L-HADD, 21 - 22 - 23 ta' MARZU

FIL-KUMPLESS TAT-TEATRU ASTRA

It-23 ta' April:

IT-TIFKIRA LITURĠIKA TA' SAN ĠORGĠ MARRI

"ĠorgĠ, is-suldat l-aktar leali ta' Kristu, meta kullimkien l-insara kienu jostru r-reliġjon tagħhom, wahdu stqarr lil Ġesù Kristu bhala l-Iben t'Alla. Il-grazzja t'Alla mlietu b'tali qawwa li hu stmerr it-theddid tat-tiranni u ma beżagħx mill-agnunija ta' turmenti bla għadd"

F'dawn il-ftit kelmiet, mehudin mill-Lber Praefationum ta' San Ambroġġ, Isqof ta' Milan (374-79) mhux biss għandna **xhieda tal-qedem tal-qima** li l-Knisja tagħti lil San ĠorgĠ fil-liturġija tagħha, iżda għandna wkoll **il-qofol tar-riflessjoni teoloġika** rigwardanti l-martirju ta' l-insara u l-kull tal-martiri.

Il-martirju huwa l-**istqarrija (confessio)** ta' lealtà lejn Kristu u ta' għaqal mal-Knisja li wiehed nisrani jagħmel permezz tal-**passjoni (passio)** tiegħu u tas-**sabar (patientia)** li bih huwa jbati għall-imhabba ta' Kristu. Il-martirju m'huwa l-ebda mod frott tal-qawwa tal-fakultajiet tal-bniedem iżda huwa **frott tal-grazzja** t'Alla: dik il-grazzja li timla' lin-nisrani b'dik il-qawwa divina li tagħmel min-nisrani martirizzat **rivelazzjoni** tal-kobor t'Alla u **dawl** li fih jiddi l-misteru tas-salib ta' Kristu. Fil-martirju n-nisrani jilhaq **l-ogħla qdusija**, mhux tnat għax il-martirju huwa għemil ta' l-akbar qlubija fix-xhieda ta' Kristu, daqskemm għaliex il-martirju huwa l-akbar mod ta' partecipazzjoni fil-misteru ta' l-Għid.

Fil-jum tat-23 ta' April il-Knisja tagħmel it-tifkira liturġika ta' San ĠorgĠ, wiehed mill-aktar magħrufa fix-xirka privileġġjata tal-qaddisin martiri.

F'dan il-jum il-Knisja **tifrah** għax tara f'San ĠorgĠ dak in-nisrani li kiseb fis-sema **l-ogħla ġieħ u gloria** wara li kien sofra fuq l-art l-ehrex tbatijiet minhabba l-jealtà tiegħu lejn Kristu u l-fidi nisranija li kien jistqarr. Il-Knisja tifrah ukoll għax tara f'San ĠorgĠ rivelazzjoni tal-kobor t'Alla u bir-raġun tfahhar t'Alla "għall-kobor tas-setgħa tiegħu". Fl-imhabba li juri mall-bniedem. U għalhekk il-Knisja ukoll **titlob** għax taf li San ĠorgĠ Martri jaqsam ma' Kristu, mhux biss il-glorja tal-ġenna iżda wkoll **is-setgħa quddiem it-tron tal-grazzja**.

Waqt illi tqis iċ-ċokon tagħna l-bnedmin, il-Knisja, fil-Liturġija tat-23 ta' April, titlob t'Alla sabiex aħna l-bndem "ikollna dejjem il-għajnunna f'waqtha ta' san ĠorgĠ", li wara li fil-martirju tiegħu sar jixbah lil Ġesù Kristu Sidna" (ara **Lit. Hor.**, Die 23 aprilis), issa jirbhu wkoll fil-glorja tiegħu u mehgu jidhol għalina quddiem Alla sabiex ighinna fit-triq tagħna li twassalna fis-sema.

NICEG U TURIZMU

It-turist f'Għawdex sar haġa ta' rutina. Sar iżurna kważi f'kull staġun, jiekol u joqqod magħna, waqt li jitpaxxa bil-ġemil naturali u l-folklor li toffri għirtna. Sa ftit żmien ilu, dak li kien mormi u minsi, ingabar, tawh sura oħra, reġa' ha l-hajja, u sar jiswa mitqlu deheb. B'riehtu aħna tghallimna li għandna nibzġhu u ngħożżu wirt artna, għalkemm f'dan il-qasam l-interess pubbliku għadu donnu fin-nieqa.

Ta' min isemmi n-niċeċ li tiltaqa' magħhom kważi f'kull triq fil-belt u f'kull raħal. Dawn, bil-lampi jpettu quddiemhom kienu jiksru d-dlam ċappa meta fi għzirtna kien għadu ma dahalx id-dawl elettriku. Il-bidu ta' hafna minn dawn in-niċeċ għandhom l-istorja tagħhom

marbuta ma' razez ta' familji. Issib oħrajn b'leġġendi u mirakli msawwrin magħhom. Oħrajn ġew imżejna b'indulġenzi għal min jgħid xi talb quddiemhom. Xhieda ta' dan insibu hafna skrizzjonijiet minsuġa f'biċċa rħama taht in-niċċa bid-data u b'isem l-isqof ta' dak iż-żmien. Il-maġġoranza ta' l-istatvi ta' ġo fihom huma skolpiti fil-ġebba Għawdxija, għalkemm uħud minnhom flok statwa għandhom inkwadru. Pilastru, skultura u kull tant anġli u figuri oħra jzejn u n-niċeċ minn barra. Id-daqs ta' l-istatvi kull tant jaasal sa tul ta' bniedem. Hemm oħrajn magħmula mill-injam u ma' l-ewwel daqqa t'għajn tinduna b'liema eżattezza, pilastru, fondijiet, għarniċi, rużuni u kapitelli huma maħduma.

Hija hasra li bosta minn dawn in-niċeċ jinsabu fi stat ta' rovina. Bla dawl, hġieġ miksru, mimlija trab u għanqbut waqt li ż-żebgħa għebet għal kollox. Dan jifja' dell ikrah kemm lil dik il-familja u iktar u iktar lil għzirtna. Hemm bżonn li fejn tidhol l-istorja ma nixxahhux. M'hux bix-xemx biss niġbdu lit-turist, imma b'kull haġa li għalkemm għalina nkunu drainiħa u ma nagħtux kasha, hu forsi qatt ma jkun iltaqa' magħha. Tiskanta kif pajjiżi oħra jagħmlu kapital minn haġa ta' xejn u kulant kun hi l-attrazzjoni f'pubblicità turistika. Bit-turizmu isem Għawdex u għajjietu qed jinfirx bħal għanqbuta ma l-Ewropa. Mela nibzġhu għaliħ.

C.P. Cassar

"IL-BELT VICTORIA"

Revista ta' kull xahrejn

Uffiċċju Editorjali:

Centru Parrokkjali San Ġorġ,
Triq Karita — Victoria, Għawdex.

Tel: 55637

Editorjal

ARCIPRIET ĠDID

Il-ġiż taż-żmien u ta' l-istorja timponi l-bidla mhux biss fil-hajja naturali u soċjali tal-bnedmin, iżda wkoll fil-hajja spiritwali u ekkleżjali ta' l-insara. U din il-bidla għabtilna magħha Arcipriet Ġdid!

Nhar il-Erbgħa, 26 ta' Frar, f'arġet mill-Kurja Veskovili n-nomina tal-Kanoniku Salv Borg bhala l-Arcipriet il-Ġdid tal-Bażilika ta' San Ġorġ, wara li Mons. Isqof N. Cauchi kien laq' ir-riżenja, skond il-Kanoni Nru 538 tal-ġiż tal-Knisja, ta' Mons. Emanuele Mercieca, l-Arcipriet li mexxa l-Parroċċa tagħna għal dawn l-aħhar għaxar snin. Mons. Mercieca ta' l-aħbar tal-hatra tas-successor tiegħu fil-quddies ta' fil-għaxija ta' l-istess jum, fil-waqf il-kampnari tal-Bażilika xerrduha ma' l-erbghat irjehi tal-Belt Victoria u taw b'hekk espressjoni mill-aktar hajja lill-ferh li mela' l-qalb tal-Komunità Parrokkjali tagħna.

Fil-waqf li, minn din il-paġna, nifirhu b'Mons. Salv Borg, l-Arcipriet il-Ġdid tagħna, ahwa nselmu lil Mons. Emanuele Mercieca, l-Ewnel Arcipriet tal-kollegġjata tagħna.

F'dawn l-għaxar snin li tulhom ilur Arcipriet tal-Bażilika, Mons. Mercieca ddedika ruħu kollu kemm hu, anzi ta' hajtu, għall-hidma tal-Parroċċa. Is-sinjali tal-hidma tiegħu, fosthom il-binja kbira taċ-Ċentru Parrokkjali u d-dekorazzjoni bil-mużajk tal-kopletti tan-navi, jibgħu monument li ma jthassar qatt li jfakkar liha u lill-ġenerazzjonijiet ta' wraja fiz-żelu u fl-imhabba ta' l-Arcipriet Mercieca lejn il-Komunità Parrokkjali ta' San Ġorġ. Ċertament illi l-ebda kelma ma tista' t'fisser b'mod shih il-hajr u l-gratitudni li din il-komunità ta' nsara għandha lejhi. It-talba tagħna illum hi li l-Mulej irodd lil Mons. Mercieca kif Hu biss jaf għall-ġid li l-Arcipriet Mercieca wettaq fostna l-membri tal-Komunità Parrokkjali ta' San Ġorġ.

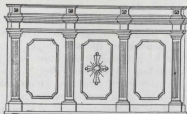
Il-Kleru kollu u l-poplu kollu f'erah bil-hatra tal-Kan. Salv Borg bhala l-Arcipriet il-Ġdid tal-Bażilika Kollegġjata tagħna: **niedem affabli** li lkoll nafu, **sacerdot intelligenti** wild il-Parroċċa tagħna, **Kanoniku habrieki** tal-Kollegġjata tagħna. **Lil Mons. Arcipriet Borg ahna nwieghduh il-għajnuma tagħna fil-hidma ġdida tiegħu**, għajnuma illi nsseddquha b'talba lil Alla **sabiex, bl-interċessjoni tal-Patron tagħna San Ġorġ, iwettaq bi frott shih il-hidma tiegħu fis-snin li ġejjin.**

L-aħbar tan-nomina tal-Kan. Dun Salv Borg bhala Arcipriet tal-Bażilika waslitilna jumejn biss qabel ma konna wasalna biex nipubblikaw din il-harġa. Kien għalhekk li ma stajna nidedikaw xejn aktar duwar din il-hatra importanti għajr din l-ewwel paġna u l-editorjal. Fl-edizzjoni li jmiss ta' IL-BELT VICTORIA se naghdu aktar wettaq duwar l-Arcipriet il-ġdid, kif ukoll f'arsa lura lejn l-10 snin ta' Arcipretura ta' Mons. Emanuel Mercieca.

BRADELLI ĠODDA

Il-funzjonijiet sbieh tar-Randan, u b'mod partikolari dawk tal-Gimgha Mqaddsa, sa minn dejjem kienu għal qalb il-poplu tagħna. Fil-parroċċa Bażilika tagħna, dawn il-funzjonijiet ta' kull sena jkunu mistennija mhux f'rit mill-parroċċani kollha. Iċ-ċelebrazzjonijiet litugiċi tar-Randan jilfqu l-qofol tagħhom bil-proċessjoni tal-Gimgha l-Kbira li, fil-każ tagħna, għandha tradizzjoni antika, peress li hija l-eqdem proċessjoni ta' gżirina.

Fl-imghoddi l-proċessjoni tal-Gimgha l-Kbira f'San Ġorġ kienet tkun f'idejn Prokuratur, li ġeneralment kien ikun xi sacerdot habrieki minn fost il-kleru tal-parroċċa. Illum l-organizzazzjoni ta' din il-proċessjoni hija f'data f'idejn Kumitat li minbarra li jinkludi lill-Prokuratur, għandu bhala Chairman tiegħu lil-Mons. Arcipriet.

Wahda mill-inizjattivi li dan il-Kumitat ha din is-sena hija t-tibdil tal-bradelli u l-bankuni tal-istatwi, billi issa dawn qdiemu sewwa u m'għadhomx fi stat tajeb hafna. Il-bradelli u l-bankuni kollha mistennija jinbiddu bil-mod il-mod, sena wara l-oħra. Għal din is-sena huwa tmatat li jsiru tnejn: dawk tal-Vara l-Kbira u tar-Redentur.

Bla dubju, inizjattiva ta' din ix-xorta tirriqedi spejjeż kbar. Il-Kumitat jixtieq jappella sabiex kull min jista' jgħin f'din l-opra ma jibqax lura, imma jagħti s-sehem tiegħu ġenerożament. Kull offerta li tingħata tinhareġ riċevuta għaliha.

Inti wkoll tista' tgħin bl-offerta tiegħek.

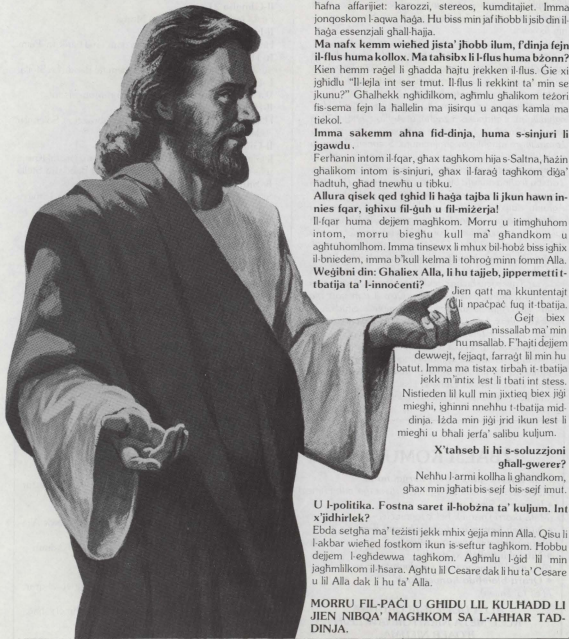
Set Twieqi
Ġodda

Bl-inizjattiva tal-Kan. Onor. Dun Koronat Grima fil-Knisja Parrokkjali ta' San Ġużepp f'Gibiltà sar sett ta' twieqi ġodda (*stained glass*) b'figuri ta' qaddisin li għandhom x'jaqsma b'mod jew iehor ma' din il-parroċċa. Wahda minn dawn it-twieqi tirappreżenta lil San Ġorġ Martri (ara ritratt). Qaddisin oħra li jidhru f'dawn it-twieqi huma San Pawl, San Pietru San Patrizju, Ir-Raġaj it-Tajeb u Sidna Omma Marija tal-Medajla Mirakoluża. Il-Parroċċa ta' San Ġużepp, li tagħha l-Kan. Grima huwa Kapillan, f'Diċembru li għadda f'fakkt l-ewwel Centinarju mit-twaqqif tagħha.

INTERVISTA MA' ĠESÙ TA' NAZARET

wiehed reporter ghamel din l-intervista
lil Ġesù:

Kif u ghalix erġajt sibt ruhek fostna l-bnedmin?
Għax Alla hekk habb id-dinja li bagħatni biex min jemmen fija ma jintilifx. Bagħatni nagħti aħbar tajba lil kulhadd, nagħti d-dawl lill-ghomja, nehles lill-magħkusin, nagħti l-vera libertà.

X'jidhirlek mid-dinja-moderna tagħna, bil-progress kollu li għamilna minn mindu kont magħna l-aħħar?
Inhoss hasra meta nara daqstant nies li lkum, minkejja l-progress kollu, għadhom mitlufin u mdejqqa, qishom nagħaġ mingħajr ragħaj. Intom taħdmu u tiħabtu għal hafna affarijiet: karozzi, stereos, kumditajiet. Imma jonqoskom l-aqwa haġa. Hu biss min jaf iħobb li jsib din il-haġa essenzzjali għall-hajja.

Ma nafx kemm wiehed jista' jħobb ilum, f'dinja fejn il-flus huma kollox. Ma taħsibx li l-flus huma bżonn?
Kien hemm raġel li għadda hajtu jrekken il-flus. Ġie xi iġhidlu "Il-lejla int ser tmūt. Il-flus li rekkint ta' min se jkunu?" Għalhekk ngħidilkom, aġmlu għalikom teżori fis-sema fejn la hallelin ma jisriqu u anqas kamla ma tiekol.

Imma sakemm aħna fid-dinja, huma s-sinjuri li jgawdu.

Ferhanin intom il-fqar, għax tagħkom hija s-Saltna, hażin għalikom intom is-sinjuri, għax il-faraġ tagħkom diġa' hadtuh, għad tnewħu u tibku.

Allura qisek qed tgħid li haġa tajba li jkun hawn in-nies fqar, iġixxi fil-ġuh u fil-miżerja!

Il-fqar huma dejjem magħkom. Morru u itimġuhom intom, morru bieġhu kull ma' għandkom u aġtuhom ilhom. Imma tinsewx li mhux bil-hobz biss iġixxi il-bniedem, imma b'kull kelma li toħroġ minn fomm Alla. **Wegħibni din: Għalix Alla, li hu tajjeb, jippermetti t-tbatija ta' l-innoċenti?**

Jien qatt ma kkontentajt li npaċpaċ fuq it-tbatija. Gejt biex nissallab ma' min hu msallab. F'ħajti dejjem dewwejt, fejjaqt, farraġt lil min hu batut. Imma ma tistax tirbaħ it-tbatija jekk m'intix lest li tbaħti int stess. Nistieden lil kull min jixtieq biex jiġi miegħi, iġhinni nnehhu t-tbatija mid-dinja. Izda min jiġi jrid ikun lest li miegħi u bhali jerfa' salibu kuljum.

X'taħseb li hi s-soluzzjoni għall-gwerer?

Nehhu l-armi kollha li għandkom, għax min iġħati bis-sejfi bis-sejfi imut.

U l-politika. Fostna saret il-hobzna ta' kuljum. Int x'jidhirlek?

Ebda setgħa ma' teżisti jekk mhix ġeja minn Alla. Qisu li l-akbar wiehed fostkom ikun is-seftur tagħkom. Hobbu dejjem l-egħdewwa tagħkom. Aġmlu l-ġid lil min jagħmlilkom il-hsara. Aġhtu lil Cesare dak li hu ta' Cesare u lil Alla dak li hu ta' Alla.

MORRU FIL-PAĊI U GHIDU LIL KULHADD LI JIEN NIBQA' MAGħKOM SA L-AħħAR TAD-DINJA.

Ghalikom Tfal:**MA NAHLUX ŻMIEN**

Iż-żmien igħaddi u ma jistenna lil hadd. Tgerrbu xahrejn anqas biss nafu kif, u ahna rġajna se niltaqgħu għal ftit tal-hin flimkien permezz ta' din ir-rokna li l-Board Editorjali li jmxexi din ir-rivista jiadedika ta' kull darba għalikom.

U propju fuq iż-żmien txaqt inkellimkom illum. Jien naf li hawn hafna fostkom li jhobbu jittilfu hafna żmien u jahlu l-hin fix-xejn.

Jitlef iż-żmien, tfal, min hu bla għaqal u m'għandux sens. Meta thallu iż-żmien jintilef, tkunu qed idderru likom infuskom traskurati. Barra minn hekk, tkunu qegħdin thallu x-xogħol jilta' u jingema', u imbagħad tibdew taqtgħu qalbkom biex tagħmlu.

Tridu tkunu tafu kemm hu prezzjuż il-hin? Halli ngħidlikom x'għandkom tagħmlu. Aghliqu għajnejkom sewwa b'mod li hliet dlam ċappa ma tarawx, u żommuhom magħluqin għal minuta. Stennew il-minuta tgħaddi u taraw kemm hi twila u kemm tiddeju tistennewha tgħaddi. Issa din minuta waħda biss.

Taħsbu li ahna minuta biss nitilfu matul il-jum? Possibbli xejn ma tiddeju tgħaddu dak il-hin ma tagħmlu xejn? Aghmlu daqxejn ta' test magħkom infuskom, tfal, u araw f'lema hin l-aktar li titilfu żmien. Ghoddu l-minuti ta' kuljum, immultiplikawhom għal seba' darbiet u araw f'gimgha kemm jittilgħu. Fl-aħħarnett' għoddu kemm il-siegha jġu f'sena. Minn test bħal dan titgħallmu hafna. Haġ'ohra qabel nagħlaq. Kif morna fl-eżamijiet ta' nofs is-sena? Tajjeb jew hażin? Jekk mortu hażin, il-kaġun hu għax tllitu hafna żmien fix-xejn. Qisu li dan qatt ma jerga' jġri. Aghmlu użu minn kull minuta. Studjaw u habirku, għax kif diġa' għidtilkom, iż-żmien igħaddi malajr bla ma jistenniekom, u l-eżamijiet tal-aħħar tas-sena jġu fuqkom hin bla waqt!

Ta' l-aħħar, ninsabu fir-Randan Imqaddes. Inhegħgukom tagħmlu xi penitenza żgħira, tal-anqas jekk mhux kuljum, anke nhar ta' Gimgha biss.

Nixtiqlikom minn issa l-Għid it-Tajjeb. Tata!

Iz-Ziju Peppi

Niltaqgħu Nhar. . .**MARZU****It-Tnejn 3:**

7.00 p.m. Jibdew l-Eżerċizzji Spiritwali għaż-Żgħażaġh.

L-Erbgha 5:

1.30 p.m. Siegha Adorazzjoni Kommunitarja.

It-Tnejn 10:

2.00 p.m. Jibdew l-Eżerċizzji Spiritwali għal Kulhadd.

Il-Gimgha 21:

Festa tad-Duluri tal-Verġni Marija

Il-Hamis 23:

Hadd il-Palm. Fl-4.00 p.m. Funzjoni tat-Tberik tal-Palm.

It-Tlieta 25:

Serata Mużiko-Letterarja bis-sehem tal-Banda La Stella.

L-Erbgha 26:

Via Sagra u Konċelebrazzjoni minn Mons. Isqof.

Il-Hamis 27:

Hamis ix-Xirka. Fil-5.30 p.m. Konċelebrazzjoni Solenni u jibdew il-Viżti tas-Sepulkru.

Il-Gimgha 28:

Il-Gimgha l-Kbira. Fit-3.30 p.m. tibda l-funzjoni tal-Knisja u fis-6.00 p.m. Proċessjoni bis-sehem tal-Banda La Stella

Is-Sibt 29:

Sibt il-Għid. Fit-8.00 p.m. Tberik tan-nar u l-ilma u Konċelebrazzjoni Solenni.

Il-Hadd 30:

L-Għid il-Kbir. Fid-9.00 a.m. Konċelebrazzjoni Solenni u wara Dimostrazzjoni bl-istatwa ta' Kristu Rxoxt bis-sehem tal-Banda La Stella.

APRIL**L-Erbgha 2:**

Siegha Adorazzjoni Kommunitarja fis-1.30 p.m.

It-Tlieta 22:

Lejliet il-Festa Liturgika ta' San Ġorġ. Fis-6.00 p.m. Għasar Solenni Kantat.

L-Erbgha 23:

Jum San Ġorġ. Qudies il-ġurnata kollha (kull siegha) sal-5.00 p.m. Fis-7.00 p.m. Konċelebrazzjoni Pontifikali mmexxija minn Mons. Isqof N. Cauchi.

DWAR IL-QRAR**ŻBALJI KOMUNI****PARIRI SIEWJA**

- **Ma nqerrex għax xorta nerġa' naqa'**
(Allura ma ninhasilx iżjed għax xorta nerġa' nihammeġ)
- **Inqer is-Sibt**
(Meta tkorri f'gismek hekk tagħmel?)
- **Nidneb kemm irrid għax hemm il-qrar.**
(Abbuż kbir mill-hniema ta' Alla).
- **Nibza' li hallejt xi dnub.**
(Alla ma jikkundannax fuq dnub li ma tafx bih).
- **Qrara bla ebda konverżjoni**
(Telf ta' żmien).

**ALLA DEJEM JILQAGHNA
KULL META NIRRIORNAW LEJH
B'QALB NIEDMA.**

1. Aghżel konfessur wiehied u jkun ghalik id-Direttur Spiritwali.
2. M'hemmx bżonn ta' hafna paroli fi stqarrija.
3. Wara l-qrar terġax taħseb fi dnubietek - dawk Alla nsiehom - issa hares biss lejn il-futur.
4. Leqaf ftit u aħseb x'inhu li qed iwaqqek fid-dnub u pprova aharbu.
5. Tiddawwarx hafna ma tagħmel it-tewba.
6. Ftakar li s-saċerdot huwa marbut bis-siġriet tal-qrar, biex qatt ma tisthi tqerr.
7. Tinsix li biex tidneb trid taf li tkun qed tagħmel xi haġa hażina, u tkun trid tagħmilha.

2

Bennejja tal-Paċi

"IMBERKIN DAWK LI JAHDMU GHALL-PAĊI GHAX JISSEJHU WLIED ALLA"

(Matt. 5, 9)

ABBÈ PIERRE

Henry Groues, jew kif inhu aktar maghruf Abbé Pierre, huwa saċerdot Franciż insemmi hafna għall-hidma tiegħu bla waqfien fost il-foqra u il-batuti. Twieled f'Lyons. Huwa mill-ewwel inxtehet jaħdem fost il-foqra li kienu jgħixu fil-gaburi u fis-slums. Tul it-Tieni Gwerra Dinjija huwa hađem kemm felah biex iġihin lill-prigunieri jaharbu minn taht il-ħruġija tal-Germaniżi. Wara li għen iħarrab hafna nies, inqabad. B'xorti tajba Abbé Pierre imexxielu jahrab lejn l-Afrika.

MISTOQSJA

U

TWEĠIBA:

Kif isir l-ilma zahar

L-ilma zahar isir miz-zahar u l-weraq tas-siġar tal-laring tal-bakkaljaw. Iz-zahar u l-weraq jitqiegħdu bi f'fit ilma f'lampik u jqabbdu l-hatab tahtu. Meta jiftaħ jagħli, il-lampik iġhattuh bil-"kappell". Il-fwar li jnżel iqattar minn żennuna tal-kappell jiġbruh qo fliexken, imbagħad jerfġuh qo tramiġġani tal-ħġieġ fejn iħalluh joqġhod xi tliet xhur jew erbgha.

L-ilma zahar jintuza mal-pasti u l-ħelu, mal-kafè għat-togħma u mal-mishun għall-uġiħ ta' zaqq jew stonku.

Kif spiċċat il-gwerra, huwa mill-ewwel reġa' lura fi Franza. Kien issa li mrexxielu jsir deputat fil-Parlament Franciż. Bis-salarju tiegħu mrexxielu jwaqqaf bosta djar li għadhom jissejhu "EMMAUS" f'Fihom laqa' u għadu jilqa' lil kull-min għandu b'żonn l-għajjuna; foqra bil-ġuħ, nies bla djar, f'al abbandunati, oħrajn li qed ifittxu l-paċi f'fihom infuħom. Il-bieb tiegħu dejjem miftuħ. Huwn dawn in-nies isibu saqaf fejn imiddu rashom, sodda fejn jistriehju, platt biex jimlew l-istonku tagħhom u l-kelma qaddisa ta' Abbé Pierre u sħabu li tagħithom kuraġġ u skop għall-futur.

Darba ma kellux fejn idahħal aktar nies. Hu qatagħha li jneħhi l-kappella u flokha jagħmel sodod. "Hadd ma jista' jilqa' lil dawn in-nies. Imma Gešü jilqagħhom b'idejħ miftuħin". Bl-istess-salarju tiegħu mrexxielu jixtri biċċa art u fuqha kompli jibni għadd ta' djar. Meta spiċċawlu l-flus, hareġ jittallab il-karità. Darb'oħra, bit-tama li jiġbor f'fit flus ha sehem f'telequiz. Imexxielu jirbah madwar Lm50,000 u kellu l-okkażjoni jsemma' leħnu u qanqal kuxjenza favur in-nies batuti. Darb'oħra hareġ jiġbor l-imbarazz li sab fit-toroq u bieġhu. Dan kollu xi jiſser għalina? Bil-kliem biss ma naslu mkien. Jeħtieġ immiddu jdejna, imqarr jekk ma jirnexxielniex mill-ewwel. L-aqwa li nkunu tajna l-ewwel pass. Għaldaqstant, jekk inti li qed taqra trid tassew tibni d'inja ġdida mit-tifrik tal-qadima, tista' żgur. Fi djarna, fuq ix-xogħol, f'pajjiżna. Kulħadd għandu sehem x'jagħti. Ma noqogħdux nistahbew wara subajna. Il-paċi tiddependi minna lkoll. Hemm x'nagħmlu. Dak ix-xiħ jgħix waħdu, dak il-marid serju, dik l-armla, dik il-familja bit-tifel mhux normali, dik il-persuna li jien miksru magħha.

Nibdev insemmu t-tajeb flok il-ħażin tan-nies. Nagħtu widen lil dawk li jersqu lejna. Nikkalmaw lil oħrajn meta l-qiegħa tkun qed tishom. Naħdmu biex isaltan is-sliem fostna. Abbé Pierre ta' spiss iħobb itenni lil dawk ta' madwaru: "Il-faqar u l-paċi ma jistgħux jistennew. Jeħtieġ inħaffu." Iva, jekk irridu, il-paċi hi possibbli.

Riċetta ta' l-Imqaret

Ikollok B'żonn:

500 gramma għaġina tat-torti.
pakkett tamal ta' 250 gramma
biċċa qoxra maħkuka tal-laring
biċċa qoxra maħkuka tal-mandolin
kuċċarina ilma zahar
kuċċarina anizetta
nofs tazza ilma fietel.

Kif tagħmilhom:

Mili: Qattgħu t-tamal biċċiet żgħar. Halltu miegħu l-ilma f'ietel, l-anizetta, l-ilma żgħar u l-qxur maħkuk tal-frott. Aghfġuħom sew bil-furketta jew permezz tal-Liquidiser. Itfhu l-għaġina bil-lembuba. Qattgħuha fi strixxi wiesa' madwar 10cm. Itfghu l-mili kuċċarina, kuċċarina hdejn xulxin, mingħajr ma jmissu, fuq l-għaġina. Itwu l-għaġina għal fuq il-mili. Wara aqtgħu l-għaġina f'imqaret minn fejn ma jkunx hemm mili. Aghlsu t-truf sew ma' xulxin biex ma johroġx il-mili u dahħluhom fuq pjanċa fil-forn. Aħmu f'temperatura mark 5 sakemm isiru kannella sabiħ. (Jieħdu madwar nofs siegħa biex isiru).

INSELLMU LIL MONS. EMANUEL MERCIECA

Ir-riżenja ta' Mons. Emanuel Mercieca minn Arcipriet ta' San Ġorġ iġġib fit-tmiem epoka ta' għaxar snin li matulha huwa serva lill-knisja bl-akbar heġġa, imhabba u dedikazzjoni. Lil Mons. Mercieca nibqgħu niftakruh bhala Arcipriet habrieki u li ma jaqta' qalbu minn xejn. Kienet biss it-tagħbija tas-snin (75 sena) li iġġhelitu jċedi postu f'idejn aktar żagħżuġha.

Ġa qabel il-hatra tiegħu bhala Arcipriet, Mons. Mercieca iddedika hafna minn hinu u saħħtu għall-kawża tal-knisja tagħna, fi żmien meta kienu nqalghu differenzi kbar bejn is-Socjeta' La Stella u l-awtorità ekklesjastika. Mons. Mercieca kien strumentali fis-soluzzjoni li nkisbet f'Awissu tal-1975 u li permezz tagħha intemmet darba għal dejjem it-tilwima parrokkjali li kien ilha sejra għal 9 snin. Bit-twaqqif tal-Kollegjata, Mons. Mercieca nħatar meritament l-ewwel Arcipriet tagħha.

Mons. Mercieca ta kontribut kbir lill-parroċċa fiż-żmien li għamel bhala Arcipriet, anke jekk stess mhux dejjem sab min jiġhmu biżżejjed. Minkejja l-età tiegħu, huwa baqa' sal-ahħar ilaħħaq ma' kollox, bosta drabi b'sagrificċji kbar għal saħħtu. Lil Mons. Emanuel Mercieca nroddulu l-hajr tagħna għal dak kollu li għamel għalina u nawgurawlu snin twal ta' mistrieħ fi hdan il-parroċċa għażiża tagħna.

OPRA ĠDIDA

Fil-Knisja Bażilika ta' San Ġorġ għadu kif intemm ix-xogħol fuq opira kbira li kien ilha s-snin twal tberren fl-imhuh ta' bosta parruċċani tagħna - il-kwadri tal-mużajk għall-kupletti ta' madar in-navi tal-knisja. B'kollox inhadmu 24 kwadru fil-mużajk li tqegħdu f'sitt kupletti. Uħud mill-kwadri jirrappreżentaw diversi episodji mill-hajja ta' Sidna Ġesù Kristu u l-Madonna fuq din l-art, bħal m'ħuma: it-thabbira tal-aṅġlu, il-preżentazzjoni fit-tempju il-laqqgħa bejn Marija u Elizabetta, it-tiegħ ta' Kana, kif wkoll iġrajiet ewlenin mill-passjoni u l-mewt ta' Sidna Ġesù Kristu. Dawn il-kwadri jinsabu fiż-żewġ kappelluni

tas-Smu Sagrament tal-Kurċifiss.

Oħrajn juru xbiehat ta' qaddisin li għalihom huma iddedikati erbgha mill-artali tal-knisja. Dawn huma San Pawl, San Ġużepp, Santa Katerina u l-Arkanġlu San Mikiel. Kull xbieha fiha madwar 60 metru kwadru.

Ix-xogħol tal-mużajk, esegwit bl-akbar perfezzjoni inhadem l-Italja fuq disinji tal-artist Malti Ġużeppi Galea tar-Rabat (Malta)

L-opra ġiet finalizzata prinċipalment mis-Sur George Saliba, minn Victoria, benefattur kbir tal-Bażilika. Hawn taħt qegħdin nuru whud minn dawn il-kwadri.

